

2024/2356

10.10.2024 г.

РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2024/2356 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 11 април 2024 година,

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на съвместното предприятие „Кръгова биотехнологична Европа“ за финансовата 2022 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

- като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на съвместното предприятие „Кръгова биотехнологична Европа“ за финансовата 2022 година,
- като взе предвид член 100 и приложение V към своя Правилник за дейността,
- като взе предвид становищата на комисията по регионално развитие и на комисията по промишленост, изследвания и енергетика,
- като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0088/2024),
- A. като има предвид, че съвместно предприятие „Кръгова биотехнологична Европа“ (съвместно предприятие КБЕ) със седалище в Брюксел беше създадено през ноември 2021 г. в рамките на програма „Хоризонт Европа“ за периода до 31 декември 2031 г.⁽¹⁾; като има предвид, че съвместното предприятие КБЕ заменя и е приемник на съвместното предприятие „Биотехнологични производства“ (съвместно предприятие БТ), създадено през май 2014 г. в рамките на програма „Хоризонт 2020“ за периода до 31 декември 2024 г.⁽²⁾;
- B. като има предвид, че съвместно предприятие КБЕ е публично-частно партньорство, което се съсредоточава върху научните изследвания и иновациите за изграждане на устойчив и конкурентен сектор на кръговата биотехнологична промишленост; като има предвид, че учредители на съвместното предприятие са Съюзът, представляван от Комисията, и партньори от промишления отрасъл, представлявани от Консорциума за биотехнологични производства;
- B. като има предвид, че с цел постигане на по-голяма прозрачност съвместното предприятие КБЕ следва да оповестява в своите годишни отчети съответните данни относно вноските на своите членове на програмно равнище; като има предвид, че за всяка програма, по която те извършват дейност, съвместното предприятие КБЕ следва да представя цялата съответна информация, по категории членове до края на годината, включително законоустановените целеви нива за вноските, определени за съответната програма, размера на получените вноски и размера на правните задължения; като има предвид, че съвместното предприятие КБЕ следва да продължи да подобрява прозрачността;

Общи положения

1. отбелязва въз основа на доклада на Сметната палата („Палатата“) относно годишните отчети на съвместното предприятие КБЕ за финансовата 2022 година („докладът на Палатата“) ⁽³⁾, че годишните отчети дават явна представа във всички съществени аспекти за финансовото състояние на съвместното предприятие КБЕ към 31 декември 2022 г., за резултатите от неговата дейност, паричните потоци и промените в нетните активи за приключилата на тази дата финансова година, в съответствие с разпоредбите на Финансовия регламент на съвместното предприятие и счетоводните правила, приети от отговорния счетоводител на Комисията; отбелязва освен това въз основа на доклада на Палатата, че операциите, свързани с отчетите, са законосъобразни и редовни във всички съществени аспекти;
2. приветства ролята на съвместното предприятие КБЕ за насърчаването на конкурентоспособна кръгова биотехнологична промишленост в Европа;
3. отбелязва, че промените в размера на бюджета на съвместното предприятие КБЕ зависят главно от етапа на изпълнение на многогодишните програми за научни изследвания и иновации, които то изпълнява;
4. отбелязва, че през 2022 г. съвместното предприятие КБЕ е започнало с изпълнението на програма „Хоризонт Европа“ и в резултат на това бюджетът за 2022 г. включва бюджета за поети задължения за първите покани за представяне на предложения по „Хоризонт Европа“, планирани за 2021 и 2022 г.;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/2085 на Съвета от 19 ноември 2021 г. за създаване на съвместните предприятия в рамките на програмата „Хоризонт Европа“ и отмяна на Регламенти (ЕО) № 219/2007, (ЕС) № 557/2014, (ЕС) № 558/2014, (ЕС) № 559/2014, (ЕС) № 560/2014, (ЕС) № 561/2014 и (ЕС) № 642/2014 (ОВ L 427, 30.11.2021 г., стр. 17).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 560/2014 на Съвета от 6 май 2014 г. за създаване на съвместно предприятие „Биотехнологични производства“ (ОВ L 169, 7.6.2014 г., стр. 130).

⁽³⁾ Европейска сметна палата — Годишен доклад относно съвместните предприятия на ЕС за финансовата 2022 г. (стр. 96).

Бюджетно и финансово управление

5. отбелязва въз основа на консолидиран годишен отчет за дейността на съвместното предприятие КБЕ за 2022 г. ⁽⁴⁾, че е общият наличен бюджет за 2022 г. е възлизал на бюджетни кредити за поети задължения в размер на 264,2 милиона евро и бюджетни кредити за плащания в размер на 80,3 милиона евро ⁽⁵⁾; отбелязва, че що се отнася изпълнението на бюджета, за бюджетните кредити за поети задължения, то се е равнявало на 125 млн. евро (47 % изпълнение) ⁽⁶⁾, а за бюджетните кредити за плащания — 52 млн. евро (65 % изпълнение) ⁽⁷⁾;
6. отбелязва, че управителният съвет прие бюджета за 2022 г. за съвместното предприятие КБЕ на два етапа — на 16 декември 2021 г. беше гласуван бюджета за частта наследена от съвместното предприятие „БП“ на обща стойност 6 млн. евро бюджетни кредити за поети задължения и 85,6 млн. евро бюджетни кредити за плащания ⁽⁸⁾;
7. отбелязва освен това, че в рамките на мандата на съвместното предприятие КБЕ не са били подписани споразумения за безвъзмездни финансови средства, а в рамките на мандата на съвместното предприятие „БТ“ са подписани 142 такива споразумения на обща стойност 822 милиона евро;
8. отбелязва, че на 31 май 2022 г. посредством бюджетно изменение беше добавен (нов) бюджет за съвместното предприятие КБЕ, който включва 254,9 милиона евро бюджетни кредити за поети задължения и 1,7 милиона евро бюджетни кредити за плащания; отбелязва, че изменението включваше и намаление от 11,2 милиона евро на повторното активиране на кредити за оперативни плащания на съвместното предприятие БТ, за които на съответния етап беше счетено, че надхвърлят потребностите (така че общо бюджетното изменение на кредитите за поети задължения се равнява на -9,6 милиона евро);
9. отбелязва, че на 28 ноември 2022 г., с друго изменение на бюджета бяха предвидени допълнителни 1 млн. евро бюджетни кредити за плащания за експертите оценители на съвместното предприятие КБЕ по дял 3 ⁽⁹⁾, както и за да се отрази на счетоводно равнище подходът, възприет от Европейската комисия, при третирането на бюджетните кредити за плащания за експерти оценители в рамките на покани за представяне на предложения;
10. отбелязва, че първоначалният бюджет на съвместното предприятие е включвал относително голям излишък от неизползвани бюджетни кредити от предходни години (2019, 2020 и 2021 г.): 1,1 млн. евро бюджетни кредити за поети задължения и 1,6 млн. евро бюджетни кредити за плащания за административния бюджет, и 40 млн. евро бюджетни кредити за плащания за оперативния бюджет;
11. отбелязва, че тези повторно активирани бюджетни кредити са били усвоени в съответствие с финансовите правила на съвместното предприятие КБЕ (член 6, параграф 5), и са достигнали 69 % усвояване по отношение на поетите задължения по административния бюджет, 88 % за плащанията по административния бюджет и 100 % от плащанията за оперативния бюджет до края на годината; отбелязва, че основната причина за по-ниската степен на усвояване при административния бюджет е, че значителен размер бюджетни кредити бяха държани по бюджетните редове за комуникации от дял 2 ⁽¹⁰⁾ до самия край на годината, с оглед на изпълнението на договора за Форума на заинтересованите страни, предвиден да се проведе през 2023 г.;
12. отбелязва обаче, че според съвместното предприятие КБЕ това е било невъзможно, и в крайна сметка договорът е бил подписан в средата на януари 2023 г., а бюджетните кредити — повторно активирани в бюджетите за 2023 и 2024 г.;
13. отбелязва, че в края на 2022 г. е бил налице излишък от неизползвани бюджетни кредити на съвместното предприятие БТ в размер на 1,1 милиона евро бюджетни кредити за поети задължения по административния бюджет и 1,5 милиона евро бюджетни кредити за плащания по административния бюджет, както и бюджетни кредити за плащания от оперативния бюджет в размер на 25,2 млн. евро;
14. отбелязва, че от страна на съвместното предприятие КБЕ няма значителни повторно активирани бюджетни кредити, тъй като не е искан бюджет преди 2021 г.; отбелязва обаче, че за бюджет, първоначално предвиден за съвместното предприятие КБЕ от страна на Комисията (включително покана за представяне на предложения за 2021 г., която така и не се състоя), са били поети задължения от ГД „Научни изследвания и иновации“; съвместното предприятие КБЕ е трябвало да приеме в своя административен и оперативен бюджет за 2022 г. бюджетните кредити за поети задължения и за плащания за двете години 2021 и 2022;
15. отбелязва освен това, че от административна гледна точка изпълнението на наследения бюджет на СП БТ ще бъде приоритетно до края на 2024 г., тъй като почти никаква част от административния бюджет на СП КБЕ не е усвоена през 2022 г.; отбелязва, че това намалява цялостното изпълнение на бюджета, но за настоящата процедура ще бъде предоставяна и степента на изпълнение на СП БТ — само административен бюджет, за реалистично сравнение;

⁽⁴⁾ Консолидиран годишен отчет за дейността за 2022 г. (стр. 8)

⁽⁵⁾ Общият бюджет включва оперативен бюджет (използван за финансиране на избрани проекти) и административен бюджет (използван за финансиране на дейностите на програмната служба).

⁽⁶⁾ Дял 1 — 2,9 млн. евро (63 % изпълнение), Дял 2 — 1,6 млн. евро (60 % изпълнение), Дял 3 — 120,5 млн. евро (48 % изпълнение).

⁽⁷⁾ Дял 1 — 2,8 млн. евро (55 % изпълнение), Дял 2 — 1,9 млн. евро (68 % изпълнение), Дял 3 — 47,4 млн. евро (65 % изпълнение).

⁽⁸⁾ Консолидиран годишен отчет за дейността за 2022 г. (стр. 77)

⁽⁹⁾ Дял 3: Оперативни разходи (за изпълнение на дейностите и задачите, възложени на съвместното предприятие КБЕ по силата на регламента на Съвета, с който е учредено).

⁽¹⁰⁾ Дял 2: Административни разходи (включва общи разходи за инфраструктура и текущи разходи като наем на сгради, ИТ разходи, офисна мебелировка и оборудване, комуникации и заседания, и различни други административни разходи).

16. отбелязва въз основа на доклада на Палатата, че в годишните отчети на съвместното предприятие за 2022 г. сумите за вноските, признати по категория на членовете (Съюза и членове от частния сектор), се различават значително; разбира, че това се дължи на факта, че паричните вноски на Съюза се валидират и признават, когато се плащат на съвместното предприятие КБЕ в началото на изпълнението на проекта, а непаричните вноски на членовете се признават едва след валидиране и деклариране на извършените разходи за изпълнение на проекта;
17. призовава съвместното предприятие КБЕ да обърне внимание на разликата между признатия размер на паричните вноски, от една страна, и непаричния принос, от друга страна, като предостави информация за правните задължения на членовете на съвместното предприятие в края на годината, по-специално за подписаните споразумения и договори за отпускане на безвъзмездна финансова помощ; приветства ангажимента на съвместното предприятие КБЕ да разгледа този въпрос в годишните отчети за следващата година;
18. отбелязва, че нивото на валидираните непарични вноски за оперативни дейности от членовете от частния сектор продължава да бъде ниско — 65,9 млн. евро, което се дължи на факта, че съвместното предприятие КБЕ сертифицира тези вноски едва след извършване на окончателните плащания за проектите по „Хоризонт 2020“ и след изготвяне на сертификатите за финансовите отчети;
19. отбелязва със загриженост, че по отношение на „Хоризонт 2020“ членовете от частния сектор няма да достигнат индикативното целево ниво за вноските за оперативни дейности в края на изпълнението на програмата;
20. отбелязва рисковете във връзка с изпълнението на програмата за съвместното предприятие КБЕ, в случай че членовете от частния сектор не постигнат минималните целеви вноски до края на програма „Хоризонт 2020“;
21. отбелязва, че що се отнася до постиженията на съвместното предприятие КБЕ по програмата „Хоризонт 2020“, в края на 2022 г. съвместното предприятие КБЕ е поело задължения в размер на максималната вноска на Съюза за оперативни дейности в размер на 815,8 милиона евро за подписаните споразумения за безвъзмездна финансова помощ и договори по програма „Хоризонт 2020“; отбелязва освен това, че от този размер на поети задължения около 94 милиона евро (или 11,5 %) предстои да бъдат изплатени през следващите години по проекти и договори, които все още не са завършени;
22. отбелязва освен това, че в края на 2022 г. членовете от частния сектор са поели правно задължение да предоставят непарични и финансови вноски за оперативните дейности на съвместното предприятие КБЕ в размер на 258,4 млн. евро, или 54 % от планираната цел от 475,3 милиона евро, зададена в приетите годишни работни програми на съвместното предприятие; отбелязва, че от тези поети задължения съвместното предприятие КБЕ е докладвало 154,7 милиона евро (или 32,5 % от целевите средства) в края на 2022 г.;
23. отбелязва освен това, че през 2022 г. съвместното предприятие е трябвало да анулира около 8,2 млн. евро по подписани проекти поради непредвиденото прекратяване на водещ проект по „Хоризонт 2020“ и временното прекратяване на няколко други проекта; тъй като всички покани за представяне на предложения по „Хоризонт 2020“ бяха приключени в края на 2020 г., съвместното предприятие няма да постигне набелязаната цел за вноските от членовете от частния сектор за оперативните дейности на съвместното предприятие до края на програмния период;
24. приветства факта, че съвместното предприятие КБЕ е заявило, че е постигнало оперативните цели за поканите си за представяне на предложения в рамките на „Хоризонт 2020“; въпреки това отбелязва, че Палатата счита, че значителното намаление на вноските от членовете от частния сектор създава риск за цялостното изпълнение на дейността на съвместното предприятие КБЕ по програма „Хоризонт 2020“;
25. отбелязва, че, за да бъде постигната общата цел за вноските от членовете от частния сектор в размер на 2 730 милиона евро до края на програмния период, която е определена в учредителния регламент на съвместното предприятие КБЕ, същото е повишило целта си за непаричните вноски за допълнителни дейности от членовете от частния сектор на 2 235,5 милиона евро; отбелязва, че в края на 2022 г. членовете от частния сектор са докладвали общи непарични вноски за допълнителни дейности в размер на 1 797,9 милиона евро, или 73,8 % от новата цел, но за 658 милиона евро, или 37 % от докладваната сума, процесът на сертифициране не е бил приключен;
26. приветства факта, че за да се намали рискът съвместното предприятие КБЕ да не постигне новата цел за непаричните вноски за допълнителни дейности до края на програмата, през ноември 2022 г. Консорциумът за биотехнологични производства е предложил на управителния съвет на съвместното предприятие КБЕ да одобри допълнителни инвестиции от членове от частния сектор в размер на 416 милиона евро за допълнителни дейности през 2023 г.;
27. отбелязва със загриженост, че Палатата счита, че изпълнението на бюджетните плащания за 2022 г. за дейностите по програма „Хоризонт 2020“ се е лошило; признава, че това се дължи на факта, че бенефициентите са изправени пред проблеми с нарастващите цени и доставките;

28. отбелязва, че за дейностите по „Хоризонт 2020“ за 2020 г. съвместното предприятие КБЕ не е получило нови оперативни бюджетни кредити за поемане на задължения, тъй като е приключило последната си покана за представяне на предложения в края на 2020 г.; отбелязва, че процентът на изпълнение на оперативните бюджетни кредити за плащания е спаднал на 65 % (2021 г. — 85 %), което според съвместното предприятие КБЕ се дължи на нарастващите разходи и проблеми с изпълнението, пред които са изправени бенефициентите, произтичащи от кризата с COVID-19 и войната в Украйна, и че вследствие на това продължителността на повечето проекти по „Хоризонт 2020“ е трябвало да бъде удължена, а окончателните плащания — отложени за 2023 г.;
29. изразява съгласие с Палатата, че съвместното предприятие КБЕ следва да изготви план за действие със срокове за приключване на проектите, одобрени в предходните периоди на многогодишната финансова рамка (МФР);
30. изразява съгласие с Палатата, че за да постигне целевите нива за вноските от членовете от частния сектор по МФР за периода 2021—2027 г., съвместното предприятие КБЕ, въз основа на стратегически план за изпълнение на програмата, следва ежегодно да проверява събраните от отделните членове вноски;
31. отбелязва, че през 2022 г. съвместното предприятие е изпълнило само 47 % от бюджета си за поети задължения за проекти по първата значима покана за представяне на предложения по програма „Хоризонт Европа“ в размер на 120 млн. евро, която то е стартирало по-рано през годината;
32. отбелязва, че през 2022 г. Комисията и членовете от частния сектор са изплатили парични вноски в размер на 0,8 милиона евро всеки за административните разходи на съвместното предприятие КБЕ; отбелязва, че съвместното предприятие КБЕ не е поискало парични вноски за своите дейности по „Хоризонт Европа“, тъй като е очаквало да приключи първата покана за представяне на предложения по „Хоризонт Европа“, стартирана в началото на 2022 г., едва през първата половина на 2023 г.;
33. отбелязва, че в края на 2022 г. степента на изпълнение на бюджета за плащания на заплати на съвместното предприятие КБЕ (Дял 1) е била ниска — 55 %, като според съвместното предприятие КБЕ това се е дължало на забавеното начало на договорите за работа на новонаетите служители през 2022 г.;

Обществени поръчки и персонал

34. отбелязва, че през 2022 г. съвместното предприятие КБЕ е продължило да използва доколкото е възможно съществуващите рамкови договори на равнището на Европейската комисия; отбелязва, че когато съвместното предприятие КБЕ не е имало достъп до тези договори или те са били изтекли, е било необходимо да се обявят специфични тръжни процедури, повечето от които за договори с ниска стойност ⁽¹⁾;
35. отбелязва, че съвместното предприятие КБЕ също така е подписало специфични договори в контекста на рамковия договор, управляват заедно с останалите съвместни предприятия, а именно за общи ИТ услуги; отбелязва в допълнение, че през цялата 2022 г. съвместното предприятие КБЕ е използвало действащите споразумения за равнището на обслужване с Комисията;
36. отбелязва въз основа на консолидирания годишен отчет за дейността, че 2022 г. е била преходна година от съвместното предприятие БП към съвместното предприятие КБЕ; отбелязва, че към края на 2022 г. програмната служба на съвместното предприятие КБЕ се е състояла от 26 членове на персонала (в сравнение с 22 през 2021 г.), с което почти е запълнило щатното си разписание ⁽²⁾, съгласно новия си мандат; приветства факта, че осем нови колеги са се присъединили в рамките на новия мандат на съвместното предприятие КБЕ;
37. отбелязва, че през 2022 г. съвместното предприятие КБЕ потвърди баланса между половете на равнище управленски постове, с 50 % представеност на жените;
38. отбелязва, че персоналът на съвместното предприятие КБЕ управлява все по-голям брой текущи проекти едновременно по програми от няколко МФР; обръща внимание на факта, че тази тенденция не бива да отслабва ефективността на вътрешния контрол на съвместното предприятие КБЕ и управлението на средствата и да забави изпълнението на новите програми;

Системи за управление и контрол

39. отбелязва въз основа на констатациите на Палатата относно системите за управление и контрол, че Общата служба за одит на ГД „Научни изследвания и иновации“ на Комисията отговаря за последващите одити на разходите по програми „Хоризонт 2020“ и „Хоризонт Европа“;
40. отбелязва, че за разходите по „Хоризонт 2020“ (уравнявания и окончателни плащания) съвместното предприятие е отчело представителен процент грешки от 1,9 % и процент остатъчни грешки от 1,2 %;

⁽¹⁾ Няколко от сключените договори бяха на стойност под 15 000 евро всеки.

⁽²⁾ Пълното щатно разписание предвижда 29 души за организацията, което КБЕ следва да постигне в началото на 2024 г., след назначаването на новия изпълнителен директор.

41. отбелязва, че все още предстои да бъдат извършени последващите одити във връзка с програмата „Хоризонт Европа“, тъй като първите междинни плащания се очакват едва през 2024 г.;
42. отбелязва, че за да направи оценка на контрола на оперативните плащания от съвместното предприятие КБЕ, Палатата извърши одит на произволна извадка от плащания по „Хоризонт 2020“, направени през 2022 г., на ниво крайни бенефициенти ⁽¹³⁾; отбелязва, че в един случай Палатата установи и остойности сериозна грешка, произтичаща от завишени разходи за персонал, тъй като бенефициентът е променил метода за изчисляване на почасовата ставка в рамките на финансовата година и е включил недопустими разходи за пенсии и премии в декларираните разходи;
43. оценява факта, че съвместното предприятие КБЕ е разработило основан на риска подход към последващия одит с цел да се намали процентът на грешки чрез по-целенасочена извадка за откриване на най-податливите на грешки бенефициенти и по този начин да се засили ефектът на прочистване на последващите одити; това е важна положителна промяна в подхода за последващ одит, тъй като рамката на Комисията за вътрешен контрол на безвъзмездната финансова помощ по програма „Хоризонт Европа“ не дава възможност за създаване на специфични за съвместното предприятие КБЕ представителни извадки и следователно за изчисляване на специфични представителни и остатъчни проценти грешки за съвместните предприятия;
44. отбелязва, че Палатата е установила, че съвместните предприятия с добре разработен основан на риска подход към последващите одити имат процент остатъчни грешки, по-нисък от средния процент при съвместните предприятия без такъв подход, поради систематичното откриване и проверка на най-рисковите бенефициенти;

Проследяване на изпълнението във връзка с констатации от предходни години

45. отбелязва, че „констатациите“ в специфичните годишни доклади на съвместното предприятие КБЕ всъщност са „препоръки без конкретен срок“ на Палатата; отбелязва, че ЕСП ежегодно проследява изпълнението във връзка с тези констатации, като оценява техния статут като „неприключени“ или „приключени“;
46. отбелязва, че Палатата е направила 3 констатации (2020/2021), две от които не са приключени, свързани с приноса на бранша и частните членове на съвместното предприятие КБЕ;
47. отбелязва, че съвместното предприятие КБЕ потвърждава ниското равнище на непаричните вноски от частните членове за неговите оперативни дейности, като счита, че това положение може отчасти да се обясни с отворения характер на поканите за представяне на предложения на съвместното предприятие КБЕ, в които за безвъзмездни финансови средства от съвместното предприятие „Биотехнологични производства“ могат да кандидатстват и не членове на Консорциума за биотехнологични производства (КБП) ⁽¹⁴⁾, без задължение да подкрепят инициативата на съвместното предприятие КБЕ с непарични вноски; разбира, че броят на успешните кандидати от КБП е спаднал до минималното си равнище за последните три покани за представяне на предложения, което е довело до значително намаляване на непаричните вноски.

⁽¹³⁾ По отношение на плащанията на безвъзмездна финансова помощ, тествани при бенефициентите, прагът за оповестяване на количествено измерими грешки е 1 % от одитираните разходи.

⁽¹⁴⁾ <https://ebn.eu/about-ebn/>